

Hegeliaanse dialectiek heerst in de moderne kerk¹

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling ([HSV](#))

Samengesteld door M.V., 21-6-2010. Eerder verschenen als onderdeel in “Wegwijs in de Diaprax” (2007)

De moderne “christelijke” mens is in zijn denken en doen de postmoderne² toer opgegaan. Dit uit zich bijvoorbeeld sterk in de zogenaamde “Kerkgroebeweging” of “Church Growth Movement.

De Church Growth Movement (CGM) of Kerkgroebeweging

De term CGM dekt verschillende organisaties die gebruik maken van moderne marketingmethodes, om zoveel mogelijk mensen aan te trekken door te voorzien in hun wensen. Zij worden daar ingelijfd en dienstbaar gemaakt door middel van ‘Total Quality Management’ (TQM) achtige technieken. TQM vereist een constante verandering en aanpassing van gedrag en cultuur aan de omstandigheden binnen een bedrijf of organisatie. Lees over TQM: <http://www.skyenet.net/~leg/tqm.htm>

De drie bekendste ‘christelijke’ leiders die op deze manier tewerk gaan zijn Robert H. Schuller (Christal Cathedral), Bill Hybels (Willow Creek), en Rick Warren (Saddleback). Alle drie hebben eerst een enquête gedaan in de buurt waar zij hun kerk wilden stichten, om daarmee de wensen van de onkerkelijken te kennen, en zo zijn zij hun kerk begonnen die voorziet in die wensen.

Het overschrijden van denominale grenzen (oecumenisch) door samenwerking op basis van organisatie en marketing, in plaats van op basis van ‘Er staat geschreven’, is niet Bijbels:

“Vorm geen ongelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeenschappelijk met wetteloosheid, en welke gemeenschap is er tussen licht en duisternis? En welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial? Of wat deelt een gelovige met een ongelovige? Of welk verband is er tussen de tempel van God en de afgoden? Want u bent de tempel van de levende God, zoals God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen en te midden van hen wandelen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn. Ga daarom uit hun midden weg en zonder u van hen af, zegt de Heere. En: Raak niet aan wat onrein is, en Ik zal u aannemen. Ik zal u tot een Vader zijn en u zult Mij tot zonen en dochters zijn, zegt de Heere, de Almachtige”
(2 Korinthiërs 6:14-18).

De CGM houdt zich bezig met het versnellen van verandering in de kerk en is pragmatisch van aard, “het doel heiligt de middelen”.

“Zolang je mensen tot Christus brengt, in de gemeenschap van zijn gezin, ze opbouwt tot volwassenheid, ze traint voor discipelschap, en ze uitstuurt met een zendingsboodschap, vind ik de manier waarop je dienstbaar bent prima” (Rick Warren).

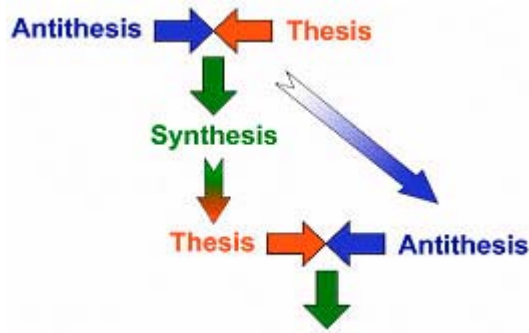
¹ Lees hierover uitvoerig in “De God die Leeft” van Francis A. Schaeffer - zie op mijn site het beschikbare bijbelstudiemateriaal: <http://www.verhoevenmarc.be/studiemateriaal.htm>. Hegel (eind 18de eeuw) heeft de horizontale lijn van de vroegere denkvormen vervangen door een driehoek: thesis - antithesis - synthesis. In plaats van met these en antithese benadert de moderne mens de waarheid via de synthese (zie Hoofdstuk 2). De tegengestelden worden door synthese met elkaar verzoend. Dit is een “consensusproces” en houdt de praktijk in van “groepsdenken”. Het gaat allemaal over het omarmen van “tolerantie, diversiteit en eenheid” ten bate van de Nieuwe Wereldorde.

² Postmodernisme wil zeggen: datgene wat na het modernisme komt. Zowel het vertrouwen in de objectieve waarneming als in de algemeen geldigheid van het menselijk oordeels / redeneervermogen heeft de postmoderne mens verloren. Alle waarneming is “theoriebeladen”. Daar wordt mee bedoeld dat ieder naar de werkelijkheid kijkt vanuit de eigen levenservaring en levensbeschouwing. De waarneming is niet objectief maar theoriebeladen. Er is dan geen objectieve kennis mogelijk. Niemand kan meer zeggen “zo is het, zo moet het”. Het modernisme wordt verachtelijk als “funderingsdenken” van de hand gewezen. De Bijbel zegt echter: “Dit vooral moet gij weten dat geen profetie der Schrift *eigenmachtige* uitlegging toelaat” - 2 Petrus 2:20. (A.P. Geelhoed).

Hegeliaanse Dialectiek³

Georg Wilhelm
Friedrich Hegel
1770-1831

Dialectiek: het principe van these - antithese - synthese. Een stelling heeft een tegengestelde. De twee tegengestelden versmelten in een synthese die op haar beurt weer these wordt.

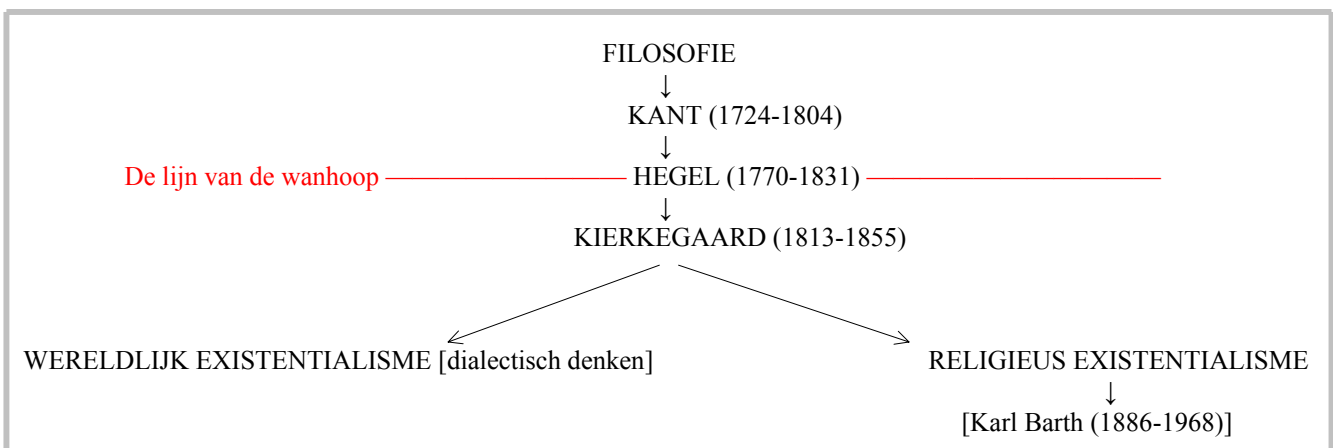
Er is binnen diverse internationale overheids- en particuliere organisaties, alsook in religieuze denominaties, een sterk streven naar verandering ontstaan. Men wil tot een “nieuwe eeuw van eenheid en vrede” komen. Het systeem dat toegepast wordt om de nodige veranderingen teweeg te brengen is gefundeerd op een denkproces dat ‘Hegeliaanse Dialectiek’ of ‘Diaprax’⁴ genoemd wordt.

Dit denkproces is ontwikkeld aan het einde van de 18de eeuw door Georg Wilhelm Friedrich Hegel.

Hegel was van mening dat alles zich ontwikkelt door een voortdurend evolutieproces waarbij elk idee (thesis, jij en je mening) uiteindelijk een tegenpool voortbrengt (antithesis, iemand anders met een tegengestelde mening).

Op het moment dat twee personen/groepen met verschillende meningen bij elkaar komen ontstaat er een wisselwerking van waaruit zich een derde fase kan ontwikkelen waarin de twee tegenpolen samengaan, de strijd tegen elkaar overwinnen en evolueren naar een diepere en hogere synthese (overeenstemming van tegengestelden). Dit kan echter alleen wanneer de twee tegenpolen bereid zijn hun verschillen aan de kant te zetten ten behoeve van de saamhorigheid of het verwezenlijken van de doelstellingen van de groep. De synthese wordt vervolgens de basis voor een volgend dialectisch proces van tegenpolen en synthese. Hegel geloofde dat de creatieve stress van tegenpolen essentieel is voor het ontwikkelen van een hoger bewustzijn. Op het moment van synthese (overeenstemming) worden de beide partijen bij elkaar gehouden, overtroffen, opgeheven, en vervuld/samengesmolten.

Schema uit “De God die Leeft” van Francis A. Schaeffer, hoofdstuk 2, *Kierkegaard, de eerste onder de lijn*:

³ Lees hierover uitvoerig in “De God die Leeft” van Francis A. Schaeffer - zie op mijn site het beschikbare bijbelstudiemateriaal: <http://www.verhoevenmarc.be/studiemateriaal.htm>. Hegel (eind 18de eeuw) heeft de horizontale lijn van de vroegere denkvormen vervangen door een driehoek: thesis - antithesis - synthese. In plaats van met these en antithese benadert de moderne mens de waarheid via de synthese. De tegengestelden worden door synthese met elkaar verzoend. Dit is een “consensusproces” en houdt de praktijk in van “groepsdenken”. Het gaat allemaal over het omarmen van “tolerantie, diversiteit en eenheid” ten bate van de Nieuwe Wereldorde.

⁴ Diaprax is een samentrekking van Dialectiek en Praxis: toegepaste Hegeliaanse dialectiek. Zie “A new way of thinking” op <http://www.letusreason.org/Curren38.htm>; “DIALECTIC AND PRAXIS - DIAPRAX and the End of the Ages” <http://www.crossroad.to/Quotes/brainwashing/dialectic-gotcher.htm>.

Diaprax, is het herhaaldelijk toepassen van het Hegeliaans dialectisch proces. Diaprax brengt mensen samen van verschillende en vaak tegenovergestelde achtergronden, politieke ideologieën, en geloofsprincipes in de hoop dat ze iets of alles van hun eigen normen, waarden, tradities, en absolute meningen loslaten in het belang van de emotionele voldoening van saamhorigheid (groepsacceptatie).

Hegeliaanse dialectiek wordt vandaag toegepast bij bedrijven, in de politiek, de media, het onderwijs, in universiteiten, kerken en christelijke groeperingen. Maar dit denken is eigenlijk begonnen in de Hof van Eden, bij de boom der kennis van goed en kwaad.

Diaprax in de kerk

Het doel van diaprax in de kerk is het versnellen van verandering. De verandering die plaats moet vinden is de kerk zuiveren van persoonlijke meningen gebaseerd op bijbelse vaste waarheid ('Er staat geschreven'). In plaats daarvan baseert diaprax de vorming van persoonlijke overtuiging op zgn. 'politieke correctheid' en pragmatisme (het doel heiligt de middelen) in de hoop op deze manier zoveel mogelijk mensen aan te trekken en vast te houden. De Willow Creek Community Church (WCCC) gaat zelfs zo ver met hun diaprax dat ze momenteel zelfs uitspraken doen tegen hun eigen geloofsbelijdenis (http://www.willowcreek.org/what_we_believe.asp). Tijdens een forum in maart 2001 in de WCCC waar vertegenwoordigers van de vijf grote wereldreligies n.l. Hindoeïsme, Islam, Boeddhisme, Jodendom, en Christendom om de tafel zaten, werd door David Staal hoofd-communicatie van de WCCC gezegd: niet alle wegen naar de hemel en God zijn dezelfde (zie het artikel: Forum Unites Diverse Religions in the attachment). De WCCC heeft hun diaprax zo ver doorgevoerd dat ze nu niet alleen oecumenisch maar ook interreligieus bezig zijn, tegen hun eigen geloofsprincipes in.

Waar Diaprax wordt toegepast, wordt Bijbelse waarheid (feiten) en de onderwijzing erin (waarbij tekst met tekst wordt vergeleken om zo tot een op de bijbelse overtuiging te komen; 2 Timotheüs 3:16) tot een minimum teruggebracht, om zo de mensen te leiden in groepsactiviteiten van onkritische aard, oppervlakkige educatie, niet-bedreigende aanbidding, entertainment en dialectische teambuildingstechnieken. Diaprax werkt drempelverlagend.

Wanneer men een dialoog aangaat over het Woord van God met gelovigen van diverse achtergronden/denominaties en/of ongelovigen, en men is tot een overeenstemming gekomen waarmee iedereen vrede heeft (niet gebaseerd op 'Er staat geschreven') dan is er water bij de wijn gedaan. De partijen in kwestie hebben zich laten overhalen tot een compromis ten behoeve van de saamhorigheid en het verwezenlijken van de doelstellingen van de groep. Dit compromis wordt dan het fundament voor een ander dialoog in de volgende samenkomst waar weer thesis, antithesis, en synthese aan de orde komen. De angst voor vervreemding van de groep, door het vasthouden aan Bijbels gefundeerde waarheid, kan er uiteindelijk toe leiden dat men een compromis aangaat.

Een voorbeeld: als een bijbelvast christen aan de hand van de Bijbel erop wordt gewezen dat hij iets verkeerd heeft begrepen/geloofd/gedaan, dan corrigeert hij zichzelf en brengt zich weer in harmonie met de Bijbel. Omdat Bijbels gefundeerde waarheid vast staat, zijn bijbelvaste christenen immuun voor afwijkend denken. Aan de andere kant, als een transformerende/postmoderne christen aan de hand van de Bijbel erop wordt gewezen dat hij iets verkeerd heeft begrepen/geloofd/gedaan, zal hij zich eruit redeneren overeenkomstig het dialectische proces. Zo vegen zij de feiten van tafel.

Zulke personen zijn in staat te rechtvaardigen waarom zij niet langer gebonden zijn aan de onveranderlijke bijbelse thesis⁵. Zij zeggen dat de desbetreffende bijbelse boodschap vandaag niet meer van toepassing is en geïnterpreteerd moet worden in het licht en de context van vandaag.

De CGM of kerkgroei beweging gaat nog verder, want door het proces van oneindige verandering (door het steeds weer toepassen van Hegeliaanse dialectiek) wordt een originele betekenis van Gods Woord geleidelijk veranderd, tot ze uiteindelijk het tegenovergestelde betekent.

---

⁵ De thesis van de Bijbel is Waarheid. De antithesis van de Bijbel is onwaarheid, het tegengestelde. Als de Bijbel schrijft dat iets zus en zo is, dan is alles wat daarvan afwijkt antithesis. De postmoderne mens probeert thesis en antithesis te verzoenen in een synthesis.

Om een bijbelvast christen ertoe te bewegen dit denkproces te accepteren, moeten er vraagtekens geplaatst worden bij 'Er staat geschreven'. Het Hegeliaans dialectische proces van constante verandering vraagt de persoon zich daarvan los te maken, anders zul je ontoegankelijk blijven voor verandering en ben je ouderwets en een obstakel voor de 'verandering' in de kerk, en dat moet om allerlei redenen overwonnen worden.

Dit transformerend denkproces zou bezoekers en bijbelvaste christenen ertoe kunnen aanzetten een compromis te sluiten tot iets wat niet gebaseerd is op 'Er staat geschreven'. Het tragische aan dit denkproces is dat gelovigen gaan afdrijven van de bijbelse vaste waarheid en dat ongelovigen een totaal verkeerd beeld krijgen van God en de Bijbel. De persoonlijke overtuiging wordt voortaan gebaseerd op een groepsconsensus. Het gevolg hiervan is dat zij blootgesteld worden aan de nieuwste strategieën, zoals teambuildingstechnieken in een hechte ondersteunende groep waarmee ze zó verbonden raken dat het moeilijk wordt daaruit te stappen, als ze dat zouden willen. Het resultaat is een christen met een overtuiging die voortkomt uit groepsdenken en niet gebaseerd op de vaste thesis van de Bijbel.

In deze kerkgroebeweging wordt mensen niet alles geleerd over de Heer Jezus Christus. Hun wordt voornamelijk geleerd dat God liefde is, maar niet dat Hij een rechtvaardige Rechter is die het kwade haat. Zo worden de mensen niet tot de Christus van de Bijbel gebracht maar veeleer tot een valse Christus!

Hun zogenaamde discipelschap is een discipelschap van een humanistisch, dialectisch proces, waar de mens centraal staat, en is voor God niet acceptabel. Hun pragmatisme (het doel wettigt de middelen) wordt in de Bijbel niet geleerd. Humanisten en postmodernisten verheffen de mens boven God.

Waar leidt dit alles naar toe

Voor het tot stand komen van "de nieuwe wereldorde" - een nieuw tijdperk van vrede en eenheid waar men naar streeft - wordt aan diverse agendapunten gewerkt door internationale instanties zoals o.a. de UN, de IIFWP⁶, en het URI⁷.

Het doel van Total Quality Management en Diaprax in de kerk is het versnellen van veranderingen m.b.t. organisatie, en verandering onder de leden qua denkwijze, interpretatie en verwerkingswijze van informatie, in de hoop alle kerkleden op het denk-, interpretatie- en verwerkingsniveau te krijgen van het postmoderne waardenmodel. Zodra dat is gerealiseerd kan de kerk op maatschappelijk niveau meedraaien in het verwezenlijken van de plannen van de UN m.b.t. het stoppen van religieus gemotiveerd geweld. In deze context past de CGM goed in het straatje van de UN.

Om uiteindelijk religieus geweld de kop in drukken is het van uiterst belang dat fundamentalistische groepen binnen de diverse religieuze organisaties ontzenuwd worden. Dit moet middels het kweken van een geest van tolerantie ten opzichte van andersdenkenden. In het licht van deze ontwikkelingen heeft de Raad van Kerken het nodig geacht zijn steentje bij te dragen d.m.v. het omarmen van de Charta Oecumenica. zie <http://www.raadvankerken.nl/charta.htm>.

Christenen die vandaag nog actief zijn in de verkondiging van de vaste bijbelse boodschap worden al gauw bestempeld als fanatiek en fundamentalistisch, zelfs door mensen in de eigen gelederen. In de toekomst zouden ze zelfs het zwijgen opgelegd kunnen worden, op grond van wetten over het tegenstaan van de democratische rechtsstaat, en de nieuwe definities van racisme, fascisme, gelijke kansen, discriminatie en moraliteit. De vrije meningsuiting, ook al is die gebaseerd op bijbelse waarheid en moraliteit, zal aan banden gelegd worden, en overtreders gestraft.

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: www.verhoevenmarc.be of users.skynet.be/fa390968

Ga hier naar de [Nieuwste Artikelen](#)

---

⁶ Interreligious and International Federation for World Peace.

⁷ United Religions Initiative.